

عنوان مقاله:

هویت های مکانی شده: مطالعه فیلم «درخت گلابی» با رویکرد نقد زیست محیطی

محل انتشار:

فصلنامه نقد ادبی، دوره 12، شماره 47 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

سید شهاب الدین ساداتی - Assistant Professor at Islamic Azad University – Roudehen Branch

بهاره سقزاده - دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

در این مقاله، به کمک نظریات نقد زیست محیطی (بوم گرا/ بوم نقد)، داستان کوتاه «درخت گلابی» نوشته گلی ترقی و فیلم «درخت گلابی» (۱۳۷۶) ساخته داریوش مهرجویی که نسخه ای اقتباسی از داستان ترقی است، مطالعه و بررسی شده است. نقد زیست محیطی تلاش می کند تا روابط و وابستگی های فرهنگ و طبیعت را در متون ادبی تحلیل کند. این رویکرد ادبی به مطالعه آثار ادبی و هنری می پردازد و قصد دارد تا جایگاه زیست بوم را در آن ها برجسته کند. به عبارت دیگر، بررسی چگونگی دلالت‌مندی «مکان» در اثر موضوع توجه این نقد است. در فیلم «درخت گلابی»، شخصیت های فیلم در موقعیت هایی خاص، ارتباطی تنگاتنگ با طبیعت و فضاهای شهری دارند؛ اما در داستان کوتاه ترقی شخصیت اصلی بیشتر غرق در خاطره های خود است. طی این خوانش و براساس استراتژی های نقد زیست محیطی، رابطه بین شخصیت ها و مکان (فضاهای طبیعی و شهری)، تضاد بنیادین بین زمان حال و گذشته، هویت جنسی زمان و مکان، و کارکرد خاطره مطالعه و بررسی شده تا شبکه معنایی که در تاروپود این دو اثر نهفته است، در ارتباط با یکدیگر آشکار شود. فیلم «درخت گلابی»، چونان که داستان کوتاه گلی ترقی، به واسطه تقابل های نام برده و همچنین زنانگی (طبیعت) و مردانگی (فرهنگ) و عشق و عقل است که معنادار می شود؛ درواقع تقابل طبیعت (باغ دماوند) و فرهنگ (فضاهای شهری) به بررسی تطبیقی داستان کوتاه و فیلم از دیدگاه نقد زیست محیطی معنا می دهد. در داستان کوتاه و فیلم «درخت گلابی»، هویت ها نیز تنها در ارتباط با طبیعت (باغ دماوند و درخت گلابی) و فرهنگ (شهر و فضاهای شهری) قابل تعریف هستند.

کلمات کلیدی:

Culture, Ecocriticism, Nature, Pear Tree, Space-oriented characters
نقد زیست محیطی، «درخت گلابی»، فرهنگ، طبیعت، هویت های مکانی شده

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1836074>

